

Wiktor Hahn

"Nauka polska, jej potrzeby, organizacja i rozwój", T. I, 1919 : [recenzja]

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce
literatury polskiej 17/18/1/4, 175-176

1920

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W drugim artykule wypowiada W. Prokesch kilka spostrzeżeń o poezji Asnyka na tle współczesnej epoki (s. XXXIX—LXIV).

Do wydania dodano dwa portrety Asnyka z r. 1890 i 1896 i dwie podobizny pisma (t. I str. 122 i 213).

Lwów.

Wiktor Hahn.

Nauka polska, jej potrzeby, organizacja i rozwój. *Rocznik Kasy pomocy dla osób pracujących na polu naukowym imienia Doktora Józefa Mianowskiego.* Tom pierwszy. Warszawa, skład główny w księgarni Gebethnera i Wolffa, druk. Jan Cotty, 1918, 8-vo w., str. XVI+558. Tom drugi. Warszawa, j. w., 1919, 8-vo w., str. IX+676.

Od r. 1918 wychodzi w Warszawie staraniem Kasy im. Dr. J. Mianowskiego niezwykle cenne wydawnictwo, ukazujące się — jak dotąd — raz w roku a pomieszczające referaty uczonych polskich o potrzebach organizacji i rozwoju nauki polskiej. Ilość prac, pomieszczonych w obu rocznikach, wynosi 90; poruszono w nich szereg kwestyj niezwykle ciekawych, wypowiedziano wiele uwag, dla spraw nauki polskiej nieraz bardzo cennych,

Historyków literatury polskiej zajmą przede wszystkim dwa artykuły: jeden Ignacego Chrzanowskiego: Potrzeby historii literatury polskiej w t. I, poruszający przede wszystkim sprawę wydawnictw, a mianowicie wyborów pism najznakomitszych pisarzy polskich, biblioteki pisarzy polskich i krytycznych wydań zbiorowych — drugi Wilhelma Bruchnalskiego: Potrzeby umiejętności literatury polskiej w t. II, uwzględniający całokształt zagadnień, łączących się z daną kwestją. Mówi w nim autor o potrzebach seminarjów, o zorganizowaniu pracy w lwowskim Towarzystwie literackim im. A. Mickiewicza, występuje zaś przeciw urządzaniu zjazdów naukowych. W drugiej części artykułu zastanawia się obszernie nad postulatami, odnoszącymi się do zagadnień wydawniczych, teorii umiejętności literatury i konstrukcji literackiej, historycznej i krytycznej.

Oprócz tych artykułów nie obojętne będą dla czytelników „Pamiętnika“ referaty A. Brücknera: Czego od polonistyki najpilniej wymagamy, I. Matuszewskiego: Potrzeby nauki polskiej w zakresie literatury powszechnej. Ale i z innych artykułów i niefachowy wiele może skorzystać, gdyż każdy prawie autor informuje dokładnie i umiejętnie o stanie i potrzebach danej nauki. Jest to więc podręcznik, nieodzownie potrzebny w każdej bibliotece publicznej — a powinien znaleźć się także na biurku pracowników naukowych. W tomie II-gim rozszerzono ramy wydawnictwa, dodając jako nowy dział kronikę, przedstawiającą bardzo sumiennie stan życia naukowego polskiego na obczyźnie i na kresach, udział rządu i społeczeństwa w popieraniu nauki polskiej i t. p. Żal nam bardzo, że na razie brak

miejsca nie dozwala na szczegółowe rozpatrzenie bogatej treści obu tomów i dokładną ocenę pomieszczonych w nich referatów. Pięknie rozwijającemu się przedsięwzięciu życzymy najpomyślniejszego dalszego rozwoju i jak najowocniejszego plonu usiłowań, podjętych dla dobra nauki polskiej.

Lwów.

Wiktor Hahn.

Od Wydziału Towarzystwa literackiego im. A. Mickiewicza i Redakcji „Pamiętnika Literackiego“ we Lwowie.

Po ukończeniu rocznika XVI za rok 1918 (w lipcu 1919 r.) mieliśmy zamiar przystąpić natychmiast do druku rocznika nowego, do którego materiał był w całości prawie przygotowany. Niemożność jednak wydostania odpowiedniej ilości papieru, pomimo usilnych starań zarówno Wydziału, jak Redakcji, zmusiła nas do wstrzymania przez czas dłuższy dalszego druku »Pamiętnika«. Dopiero w maju 1920 r. Drukarnia Polska, w której odbija się pismo nasze, uzyskała papier tak, że mogliśmy wreszcie przystąpić do druku. Wobec zaległości, jakie miało wydawnictwo, Wydział Towarzystwa uchwalił wydać dwa roczniki: XVII i XVIII razem (za lata 1919 i 1920) w objętości 25 arkuszy druku. Ale i tego zamiaru nie zdołaliśmy dokonać wobec znacznego podwyższenia kosztów wydawniczych. Obecnie druk i papier arkusza »Pamiętnika literackiego« kosztuje około 3000 marek (w r. 1914: 42 marek!) skutkiem czego wydajemy oba roczniki tylko w objętości 11 arkuszy druku. Do wydatków powyższych należy doliczyć jeszcze kosztu broszurowania, honorarja autorskie i wydatki administracyjne. Dla pamięci potomnych zaznaczamy wkońcu, że autorowie rozpraw, pomieszczanych w »Pamiętniku literackim« otrzymują obecnie 100 marek honorarium za arkusz: jakie niskie to wynagrodzenie wobec płac robotników!

Gdyby nie wydatna subwencja, udzielona Towarzystwu naszemu przez Ministerstwo W. R. i O. P., przyczem z prawdziwą wdzięcznością wspomnieć nam wypada o niezwykle gorliwym poparciu naszej prośby przez p. Stanisława Michalskiego w Warszawie, nie potrafilibyśmy wydać »Pamiętnika«. Wkładki członków wpływają od dłuższego czasu tak nieregularnie, że na nich nie możemy ugruntować bytu Towarzystwa. Po opłaceniu tomu niniejszego wyczerpiemy w zupełności nasze fundusze tak, że na razie nawet w przybliżeniu nie możemy podać terminu wyjścia rocznika następnego.

We Lwowie 15 października 1920.

